

Onderzoek in ontwikkelingslanden

In het Wb van 5 september is een debat gevoerd over de vraag voor welke prijs Wageningen UR in ontwikkelingslanden onderzoek kan doen. Het probleem is dat door ons hoge welvaartspeil onze kosten hoog zijn. Een oplossing kan zijn niet alleen betaling te vragen in geld, maar ook in kennis en sociaal kapitaal. Dit zijn twee hulpbronnen die voor de universiteit van veel belang zijn om te kunnen overleven.

De universiteit vraagt voor studenten uit ontwikkelingslanden drie keer zo veel collegegeld als voor studenten uit Nederland en andere EU-landen. Dit maakt deze studenten een aantrekkelijk financieringsbron voor onze universiteit, maar zij zullen alleen in grote aantallen blijven komen als zij hiervoor goed onderwijs krijgen dat relevant is voor de oplossing van landbouwproblemen in hun eigen land. Dit vereist docenten die ervaring hebben met het leveren van een bijdrage tot de oplossing van deze problemen. Zo kan bijvoorbeeld een docent die alleen ervaring heeft in Nederland, een Tanzaniaanse student wel leren hoe het in zijn regio mogelijk is de potentiële opbrengst van maïs te verhogen van 7 tot 8 ton per ha. Om haar/hem te helpen ontdekken wat gedaan kan worden om de gemiddelde opbrengst te verhogen van 1,5 tot 2 ton is veldervaring onmisbaar. Daarvoor is immers een grondige kennis nodig van de situatie waarin deze boeren werken. Als onze docenten niet langer over deze kennis beschikken, zal een eerlijke studievoorlichter studenten uit ontwikkelingslanden, die willen leren hoe zij een grotere bijdrage kunnen leveren tot de oplossing van de problemen van hun boeren, aanraden aan een andere universiteit te studeren.

In het verleden is de universiteit bereid geweest te investeren in de noodzakelijke ontwikkeling van haar docenten. Ik ben bijvoorbeeld hoogleraar voorlichtingskunde geworden op grond van mijn ervaring met onderzoek over landbouw-

LS is de brievenrubriek van Wb en bestemd voor reacties van de lezers. De redactie van Wb nodigt lezers uit om hun mening over in Wb vermelde feiten en ontwikkelingen beknopt te formuleren, zodat een levendige discussie mogelijk wordt over voor Wageningen UR relevante onderwerpen. Brieven aan Wb dienen niet langer te zijn dan 400 woorden. De redactie behoudt zich het recht voor om brieven in te korten en/of te redigeren. Brieven dienen aan te sluiten bij in Wb behandelde of aan de orde gestelde onderwerpen. Uiteindelijk beslist de redactie over het al dan niet plaatsen van een brief; over deze beslissing wordt niet gecorrespondeerd. Brieven aan Wb kunnen worden gericht aan Redactie Wb, rubriek LS, Postbus 357, 6700 AJ Wageningen, aanlevering bij voorkeur digitaal, op diskette of per e-mail: [wb@cereales.nl](mailto:w@cereales.nl).

voorlichting. Na enige tijd waren de meeste studenten niet langer geïnteresseerd in landbouwvoorlichting, maar in gezondheids- en milieuvorlichting. Om de kennis te verwerven die noodzakelijk was om hen goed te begeleiden, heb ik een flink deel van mijn tijd geïnvesteerd in adviescommissies op dit gebied. Dit gaf een laag geldelijk rendement (0 tot 100 gulden per vergadering), maar de opbrengst in kennis en sociaal kapitaal heeft dit tot een voor de universiteit zeer rendabele investering gemaakt. Dit maakte het voor studenten zonder landbouwkundige belangstelling aantrekkelijker in Wageningen te studeren en gemakkelijker om een baan te vinden. Het was ook mogelijk een leerboek over voorlichting zo te schrijven dat het grote schaal gebruikt werd voor opleidingen voor gezondheidsvoorlichters elders, zodat velen wisten dat in Wageningen niet alleen aandacht werd gegeven aan

landbouwkundige problemen. Deze bekendheid maakte het mogelijk fondsen aan te trekken voor onderzoek over gezondheids- en milieuvorlichting. Zelfs nu na een 25 jaar levert deze investering nog rendement op voor onze universiteit doordat verschillende van onze afgestudeerden nu een leidinggevende functie vervullen in het onderzoek en beleid op dit gebied.

Een reden om tijd te besteden aan deze commissies was ook dat als ik betaald wordt door belastingbetalers, ik me verplicht voel mee te werken aan de oplossing van maatschappelijke problemen. In deze tijd is het moeilijk om een belangrijker probleem te vinden dan de groeiende inkomensverschillen tussen rijke en arme landen en de grote armoede onder boeren en landarbeiders in ontwikkelingslanden.

Als Wageningen Universiteit er niet in slaagt om flinke aantallen studenten uit ontwikkelingslanden aan te trekken, zie ik niet hoe de universiteit kan blijven bestaan. Dit vereist echter dat de universiteit bereid is te investeren in de ontwikkeling van haar docenten door een deel van de kosten op zich te nemen van onderzoeksprojecten die veel kennis en sociaal kapitaal kunnen op leveren.

A.W. VAN DEN BAN,
emeritus-hoogleraar voorlichtingskunde
Wageningen